

نام بیماری: ناخنک یا پتریژیوم pterygium pteryg

هدف کلی:

آگاهی و شناخت بیماری و چگونگی مراقبت از این افراد و آموزش مراقبت از خود

اهداف رفتاری

شناختی : ۱- شناخت ماهیت بیماری، علایم و روش های تشخیصی و درمان ناخنک

۲- آگاهی و شناخت در رابطه با مراقبت های قبل و بعد از عمل و ترخیص

روانی - حرکتی : ۱- اجرای صحیح مراقبت های قبل و بعد از عمل

۲- آموزش صحیح به بیماران جهت خودمراقبتی در منزل و پیگیری مجدد

عاطفی : ۱- درک اهمیت اصول صحیح مراقبت های قبل و بعد از عمل

۲- درک اهمیت آموزش صحیح به بیمار جهت کاهش مشکلات بعد عمل

ماهیت بیماری:

ناخنک یا پتریژیوم ، یک ضایعه گوشتی مثلثی شکل است که از سفیدی چشم (ملتحمه) روی سیاهی چشم (قرنیه) کشیده

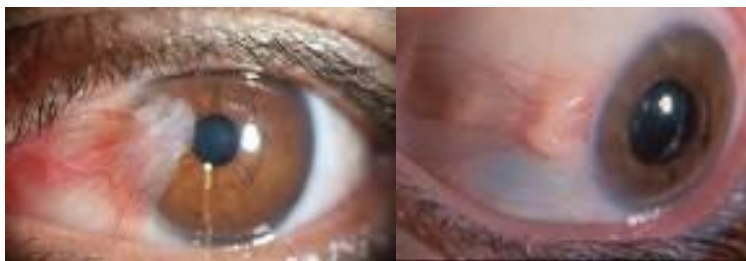
می شود. معمولاً در طرف بینی چشم است. این ضایعه ناشی از رشد خوش خیم بافت پیوندی و رگهای ملتحمه است. ناخنک

معمولاً ابتدا به صورت یک سفیدی روی ملتحمه ایجاد می شود که به تدریج به سمت قرنیه رشد می کند. به علت وجود

رگهای زیاد معمولاً رنگ ناخنک صورتی یا قرمز است. ناخنک گاهی ملتهب می شود و باعث سوزش و خارش و اشکریزش

می شود. گاهی اوقات ناخنک رشد زیادی می کند و تا وسط قرنیه می رسد و جلوی دید را می گیرد. به علاوه حتی

ناخنک های کوچکتر هم می توانند با تغییر شکل قرنیه باعث ایجاد آستیگماتیسم شوند و دید افراد را تار کنند.

علائم

عبارتند از التهاب، سوزش، خارش و اشکریزش چشم.

گاهی اوقات ناخنک رشد زیادی می کند و تا وسط قرنیه می رسد و جلوی دید را می گیرد. به علاوه حتی ناخنک های

کوچکتر هم می توانند با تغییر شکل قرنیه باعث ایجاد آستیگماتیسم شوند و دید افراد را تار کنند.

اشعه ماوراء بنفش خورشید همچنین باد شدید و گرد و خاک با تحریک چشم در ایجاد ناخنک مؤثر می باشد.

بنابراین توصیه می شود افرادی که در مناطق آفتابی زندگی می کنند و مدت زیادی در معرض تابش آفتاب هستند از کلاه

لبه دار و عینک آفتابی استفاده کنند. در افرادی که ناخنک دارند معمولاً ورود آب به چشمها (در موقع شستن دست و صورت

یا حمام کردن) باعث تحریک چشم و ایجاد سوزش و قرمز شدن چشمها می شود. بنابراین این افراد باید دقت کنند که حتی

الامکان آب وارد چشمشان نشود.

درمان و مراقبتهای پرستاری

*اگر ناخنک کوچک باشد و ظاهر ناخوشایندی نداشته باشد و باعث قرمزی و سوزش چشمها نشود نیاز به درمان خاصی

ندارد. اگر ناخنک گهگاه ملتهب شود و سوزش و قرمزی چشم ایجاد کند مصرف قطره های اشک مصنوعی به صورت مکرر

ممکن است باعث تسکین علائم شود.

* در مواردی که ناخنک التهاب شدیدی دارد می‌توان با نظر چشم پزشک یک دوره درمان با قطره‌های استروئیدی یا سایر قطره‌های ضد التهاب انجام داد در مورد ناخنک‌های بزرگتر که از لحاظ ظاهری و زیبایی اهمیت دارند و یا با ایجاد آستیگماتیسم باعث تاری دید شده‌اند می‌توان با جراحی ناخنک را برداشت.

* البته اگر ناخنک به صورت ساده برداشته شود احتمال عود آن زیاد است و به خصوص در افراد جوان و افرادی که ناخنک ملتهب دارند در نیمی از موارد، عود دیده می‌شود. در این افراد بهتر است علاوه بر برداشتن ناخنک از روشهای تکمیلی مثل پیوند ملتحمه یا استفاده از داروهای خاص (مثلاً میتومايسين) در حین جراحی استفاده شود.

* در ناخنک‌های خیلی بزرگ که وسط قرنیه را هم درگیر کرده‌اند ممکن است لازم باشد علاوه بر اقدامات فوق از پیوند قرنیه لایه‌ای برای اصلاح شکل قرنیه استفاده شود.

* لازم به ذکر است که برخی از تومورهای چشمی ممکن است در ابتدا با ناخنک اشتباه شوند. پس در مواردی که ناخنک رشد خیلی سریعی دارد و یا مکرراً عود می‌کند حتماً باید با چشم پزشک مشورت کنیم.

* ناخنک چشم خفیف ترین عارضه اشعه ماورای بنفش نور آفتاب است و قرار گرفتن طولانی مدت در معرض نور آفتاب، بدون استفاده از عینک آفتابی، از علل مهم بروز آن است.

* کشاورزان و کارگران ساختمانی به علت حضور دائم و طولانی مدت در فضاهای باز (در معرض نور آفتاب) مستعد ابتلا به ناخنک چشمی هستند.

* در مراحل اولیه بیماری، قطره های چشمی ضد التهابی، قرمزی و ناراحتی چشم را کنترل می کنند. در صورت درگیری قرنیه (بیشتر از ۲ میلیمتر)، ناراحتی بیمار یا مشکل زیبایی، این ضایعه باید با عمل جراحی برداشته شود.

* داروهای ضد ناخنک بسیار سمی می باشند، لذا در صورت تجویز پزشک بایستی مرتباً فرد توسط پزشک ویزیت شود تا از عوارض دارو جلوگیری شود.

* قطره های چشمی ضد عفونت و ضد التهاب بنا بر صلاحدید پزشک، تا چندین هفته پس از عمل جراحی باید توسط بیمار استفاده شوند. قرمزی مختصر در ناحیه عمل شده معمولاً ظرف ۲ تا ۳ ماه به طور کامل از بین می رود. از مصرف قطره های مختلف بدون تجویز چشم پزشک جدا خودداری نمایید .

* تا حد ممکن از کار طولانی مدت در محیط های گرم و خشک و دارای گرد و غبار پرهیز شود.

منابع:

۱. پرستاری داخلی جراحی برونر سوارث ترجمه منصوره علی اصغرپور و طاهره نجفی ویرایش سیزدهم

۲. Consult Nursing (پایگاه اطلاعاتی)